EUROPOS
KOMISIJA

Briuselis, 2019 10 30
COM(2019) 552 final

KOMISIJOS KOMUNIKATAS EUROPOS PARLAMENTUI, EUROPOS VADOVŲ TARYBAI IR TARYBAI

Dvidešimtoji pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita

I. ĮVADAS

Tai – dvidešimtoji tolesnės pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaita. Joje apžvelgiami pokyčiai, susiję su dviem pagrindiniais ramsčiais: kova su terorizmu ir organizuotu nusikalstamumu bei jų rėmimo priemonėmis ir mūsų apsaugos nuo šių grėsmių ir atsparumo joms didinimu.

J.-C. Junckerio vadovaujama Komisija saugumui pirmenybę teikia nuo pat pirmos dienos. Remdamasi 2015 m. balandžio mėn. Europos saugumo darbotvarke[1] ir 2016 m. balandžio mėn. Komunikatu, kuriuo siekiama sukurti tikrą veiksmingą saugumo sąjungą[2], ES koordinuotai reagavo į keletą teroristinių išpuolių ir kitas didėjančias saugumo problemas, mūsų kolektyvinio saugumo didinimo srityje padarydama didelę pažangą[3]. Tampa vis aiškiau, kad šių dienų saugumo problemos – ar tai būtų terorizmas, organizuotas nusikalstamumas, kibernetiniai išpuoliai, dezinformacija, ar kitos didėjančios grėsmės kibernetinėje erdvėje, – yra bendros grėsmės. Tik dirbdami išvien galime užtikrinti tokį kolektyvinio saugumo lygį, kokio pagrįstai reikalauja ir tikisi piliečiai. Šis bendras supratimas yra pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, pagrindas. Atsižvelgiant į nacionalinių valdžios institucijų, kurios stengiasi užtikrinti piliečių saugumą, poreikius, teikiant paramą ES lygmeniu daugiausia dėmesio skiriama teisėkūros ir operatyvinėms priemonėms tose srityse, kuriose bendri veiksmai gali padėti didinti valstybių narių saugumą. Šis darbas atliekamas glaudžiai bendradarbiaujant su Europos Parlamentu ir Taryba bei užtikrinant visišką skaidrumą plačiajai visuomenei. Užtikrinti Sąjungos saugumą galima tik jeigu piliečiai yra įsitikinę, kad visapusiškai laikomasi jų pagrindinių teisių, todėl visapusiškas pagrindinių teisių laikymasis yra šio darbo pagrindas.

ES stengiasi **kovoti su terorizmu** atimdama galimybę teroristams veikti – ji priėmė naujas taisykles, kuriomis siekiama sutrukdyti teroristams įsigyti sprogmenų ir šaunamųjų ginklų bei gauti finansavimą ir apriboti jų judėjimą. ES ėmė aktyviau **keistis informacija**, kad pirmiausia reaguojantiems specialistams, policijos pareigūnams ir sienos apsaugos pareigūnams būtų suteikiama veiksminga prieiga prie tikslių ir išsamių duomenų, kuo geriau pasinaudojant turima informacija ir šalinant spragas bei silpnąsias vietas. Stipri išorės sienų apsauga yra būtina sąlyga laisvo judėjimo erdvės, kurioje kertant vidaus sienas nevykdoma kontrolė, saugumui užtikrinti. 2019 m. kovo mėn. Europos Parlamentas ir Taryba susitarė dėl tolesnio **Europos sienų ir pakrančių apsaugos pajėgų** stiprinimo ir visapusiško aprūpinimo. Naujasis reglamentas turėtų įsigalioti 2019 m. gruodžio mėn. pradžioje. Vietos bendruomenėse dirbantiems subjektams ES sukūrė platformą ir skiria finansavimą, kad būtų galima keistis geriausia patirtimi **kovos su radikalėjimu ir smurtinio ekstremizmo prevencijos srityse**, taip pat siūlyti naujas taisykles, kaip veiksmingai šalinti internete esantį teroristinį turinį. ES teikiama parama padeda **didinti miestų atsparumą** išpuoliams – rengiami veiksmų planai, kuriais siekiama didinti viešųjų erdvių apsaugą ir gerinti pasirengimą cheminėms, biologinėms, radiologinėms ir branduolinėms saugumo grėsmėms. ES sprendžia su **kibernetiniu saugumu ir grėsmėmis kibernetinėje erdvėje** susijusius klausimus: įgyvendina naują ES kibernetinio saugumo strategiją ir priima atitinkamus teisės aktus, taip pat kovoja su **dezinformacija**, kad būtų galima geriau apsaugoti mūsų rinkimus. Toliau didinamas mūsų **skaitmeninių ypatingos svarbos infrastruktūros objektų**

---

1 COM(2015) 185 *final* (2015 4 28).
2 COM(2016) 230 *final* (2016 4 20).
3 Ankstesnės pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitos pateikiamos adresu https://ec.europa.eu/home-affairs/what-we-do/policies/european-agenda-security/legislative-documents_en.

saugumas, įskaitant tvirtesnį bendradarbiavimą Europoje **5G ryšio tinklų kibernetinio saugumo** klausimais.

Dar daug reikia nuveikti. 2019 m. spalio 9 d. internetu tiesiogiai transliuotas išpuolis prieš sinagogą ir dviejų žmonių nužudymas Halėje, Vokietijoje, buvo baisus priminimas apie dešiniųjų smurtinio ekstremizmo ir antisemitizmo keliamą grėsmę. Po šio įvykio dar kartą atkreiptas dėmesys į piktnaudžiavimą internetu teroristų propagandos tikslais ir į **būtinybę visos ES mastu nustatyti taisykles dėl teroristinio turinio internete ištrynimo.** 2019 m. spalio 7–8 d. Teisingumo ir vidaus reikalų taryba aptarė dešiniųjų smurtinio ekstremizmo ir terorizmo klausimą, pabrėždama būtinybę toliau dirbti, be kita ko, kovoti su neteisėto dešiniųjų ekstremistinio turinio sklaida internete ir neprisijungus prie interneto. Be to, po trijų policijos pareigūnų ir kito darbuotojo nužudymo Paryžiaus policijos būstinėje 2019 m. spalio 3 d. paaiškėjo, kad džihadistų kurstomo terorizmo keliama grėsmė tebėra tikra ir kad reikia toliau stengtis padėti valstybėms narėms kovoti su šia grėsme. Tai, kad per pastarojo meto įvykius šiaurinėje Sirijos dalyje iš kalėjimo paspruko įkalinti grupuotės ISIS / „Da'esh“ nariai, galėtų padaryti didelį poveikį Europos saugumui. Svarbu, kad valstybės narės, norėdamos susekti išorės sienas kertančius užsienio teroristus kovotojus ir nustatyti jų tapatybę, visapusiškai naudotųsi esamomis informacinėmis sistemomis. Taip pat toliau dirbama tokiais klausimais kaip mūšio lauke surinktos informacijos naudojimas siekiant patraukti baudžiamojon atsakomybėn užsienio teroristus kovotojus.

Šioje ataskaitoje apibūdinama pažanga, pastaruoju metu padaryta kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ir pabrėžiamos sritys, kuriose reikia imtis tolesnių veiksmų. Joje pateikiama naujausia informacija apie tai, kaip įgyvendinamos sutartos priemonės, susijusios su **5G ryšio tinklų kibernetiniu saugumu**, visų pirma apie 2019 m. spalio 9 d. paskelbtą **ES rizikos vertinimo ataskaitą** ir apie **kovą su dezinformacija**.

Šioje ataskaitoje itin daug dėmesio skiriama bendradarbiavimo saugumo sąjungoje **išorės aspektui**, šiuo tikslu su Albanija ir Šiaurės Makedonijos Respublika pasirašius du dvišalius **susitarimus dėl kovos su terorizmu**, ir pažangai, padarytai bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis partnerėmis keitimosi **keleivio duomenų įrašo duomenimis** srityje. Be to, kartu su šia ataskaita Komisija patvirtino prašymą suteikti įgaliojimus pradėti derybas dėl ES ir **Naujosios Zelandijos** susitarimo dėl keitimosi asmens duomenimis siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu.

II. TEISĖKŪROS PRIORITETŲ ĮGYVENDINIMAS

1. Radikalėjimo prevencija internete ir bendruomenėse

Radikalėjimo prevencija yra Sąjungos reagavimo į terorizmo keliamas grėsmes pagrindas. Šiuo požiūriu XXI amžiuje internetas yra svarbiausia teroristų veiksmų vykdymo vieta. Erdvėse, kuriose radikalūs asmenys gali bendrauti ir dalytis turiniu, sudaromos sąlygos plėtoti pasaulinio masto, vis didėjančius tiek džihadistų, tiek dešiniųjų smurtinių ekstremistų tinklus. Todėl Komisija toliau vadovaujasi dvejopu požiūriu į kovą su radikalėjimu internete, pagal kurį, taikant siūlomas taisykles dėl neteisėto teroristinio turinio internete šalinimo, turėtų būti stiprinama savanoriška partnerystė su interneto platformomis.

Siekiant šio tikslo, labai svarbus yra **pasiūlymas dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl teroristinio turinio sklaidos internete prevencijos**, kuriuo nustatomos aiškios taisyklės ir apsaugos priemonės. Jomis interneto platformos būtų įpareigotos, gavus pagrįstą kompetentingų institucijų prašymą, per vieną valandą pašalinti teroristinį turinį ir imtis

aktyvių teroristinio turinio mastui proporcingų priemonių[4]. Šiuo metu vyksta Europos Parlamento ir Tarybos tarpinstitucinės derybos; pirmasis trišalis dialogas buvo surengtas 2019 m. spalio 17 d. Atsižvelgdama į teroristinio turinio internete keliamą grėsmę, Komisija ragina teisėkūros institucijas iki 2019 m. pabaigos susitarti dėl šio siūlomo teisės akto.

Siūlomu teisės aktu papildoma **ES interneto forume** palaikoma savanoriška partnerystė su interneto sektoriaus atstovais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais. Nuo 2015 m., kai buvo sukurtas šis forumas, jame interneto įmonės skatinamos imtis aktyvių veiksmų, siekiant nustatyti ir pašalinti internete esantį teroristinį turinį, sudarant sąlygas įgyvendinti interneto sektoriaus iniciatyvą sukurti bendrą saitažodžių duomenų bazę[5] ir įsteigti Pasaulinį kovos su terorizmu interneto forumą. ES teisėsaugos agentūros (Europolo) ES internetinės informacijos žymėjimo padalinys padeda stiprinti bendradarbiavimą su interneto įmonėmis ir siekti bendrųjų ES interneto forumo tikslų. Pastarajame ES interneto forumo ministrų susitikime, vykusiame 2019 m. spalio 7 d., ES valstybės narės ir vyresnieji interneto įmonių atstovai įsipareigojo bendradarbiauti pagal vadinamąjį **ES krizių protokolą**. Šiame ES krizių protokole nustatytos tvirtesnio bendradarbiavimo ribos ir nauji reagavimo į krizes stiprinimo būdai. Tai – dalis pastangų, kurių imamasi tarptautiniu lygmeniu vadinamajam Kraistčerčo raginimui imtis veiksmų[6] įgyvendinti. Šiuo raginimu imtis veiksmų siekiama užtikrinti suderintą ir greitą atsaką, kad būtų galima suvaldyti pličiojo teroristinio ar smurtinio ekstremistinio turinio sklaidą internete.

Be šių kovos su radikalėjimu internete priemonių, Komisija toliau remia nacionaliniu ir vietos lygmenimis dedamas pastangas **užkirsti kelią radikalėjimui ir kovoti su šiuo reiškiniu vietos lygmeniu**. Remdamasi didele Informacijos apie radikalizaciją tinkle sukaupta patirtimi ir kompetencija, ES vietos subjektams, įskaitant miestus[7], teikia tikslinę paramą, o specialistams, tyrėjams ir politikos formuotojams suteikia keitimosi informacija galimybių. Pavyzdžiui, šis tinklas pateikė konkrečias gaires ir surengė praktinius seminarus, kuriais siekiama padėti kompetentingoms institucijoms spręsti tokius klausimus kaip elgesys su vaikais iš konfliktų zonų[8]. Siekdama užtikrinti Informacijos apie radikalizaciją tinkle vykdomos veiklos tęstinumą, Komisija pradėjo rengti naują preliminariąją sutartį, pagal kurią ketverių metų laikotarpiu (pradedant 2020 m.) numatoma skirti 61 mln. EUR[9].

---

4 COM(2018) 640 *final* (2018 9 12).

5 Tai – įmonių konsorciumo sukurta priemonė bendradarbiavimui palengvinti, siekiant užkirsti kelią teroristinio turinio sklaidai įvairiose platformose.

6 Reaguodami į 2019 m. kovo 15 d. Kraistčerče, Naujojoje Zelandijoje, įvykdytus išpuolius, Prancūzijos prezidentas Emmanuelis Macronas ir Naujosios Zelandijos ministrė pirmininkė Jacinda Ardern 2019 m. gegužės 15 d. pakvietė vadovus ir interneto platformų atstovus į Paryžių pradėti įgyvendinti Kraistčerčo raginimą imtis veiksmų. Pirmininkas J.-C. Junckeris palaikė šią iniciatyvą ir paskelbė apie rengiamą ES krizių protokolą.

7 Dėl bendradarbiavimo su miestais saugumo srityje taip pat žr. V skyriaus 2 dalį dėl pasirengimo ir apsaugos, ypač dėl viešųjų erdvių apsaugos.

8 https://ec.europa.eu/home-affairs/sites/homeaffairs/files/what-we-do/networks/radicalisation_awareness_network/ran-papers/docs/issue_paper_child_returnees_from_conflict_zones_112016_en.pdf.

9 Šią preliminariąją sutartį sudaro dvi dalys: 29 000 000 EUR numatoma skirti Informacijos apie radikalizaciją tinklo vykdomai veiklai ateinančius ketverius metus remti ir 32 000 000 EUR – valstybių narių, nacionalinių, regioninių ir vietos valdžios institucijų bei prioritetinių trečiųjų šalių pajėgumams veiksmingai kovoti su radikalėjimu stiprinti, visų pirma suteikiant tinklaveikos galimybių, teikiant tikslines ir poreikiais grindžiamas paslaugas ir atliekant mokslinius tyrimus ir analizę.

Siekdama įveikti teroristinio turinio internete keliamą grėsmę, Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą:

- iki šių metų pabaigos užbaigti derybas dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **teroristinio turinio** sklaidos **internete** prevencijos.

2. Patikimesnės ir pažangesnės saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos

ES ėmė aktyviau keistis informacija, kad būtų galima geriau kovoti su tapatybės klastojimu[10], stiprinti pasienio kontrolę[11], modernizuoti visos Europos teisėsaugos duomenų bazes[12], panaikinti informacijos spragas[13] ir stiprinti ES teisėsaugos agentūrą (Europolą)[14]. Svarbiausias dalykas siekiant šių tikslų – **ES informacinių sistemų sąveikumas**[15], o tai reiškia, kad reikia kuo geriau naudotis turima informacija ir pašalinti silpnąsias vietas. Patenkinant pirmiausia reaguojančių subjektų poreikius, sąveikumas padės užtikrinti greitesnę ir sistemingesnę teisėsaugos, sienos apsaugos ir migracijos pareigūnų prieigą prie informacijos ir kartu didinti vidaus saugumą bei tobulinti sienų valdymą.

Vis dėlto sąveikumas ir visos su juo susijusios inovacijos padės iš esmės didinti saugumą ir stiprinti sienų bei migracijos valdymą tik jeigu kiekviena valstybė narė visapusiškai įgyvendins susijusius teisės aktus. Todėl **užtikrinti** sąveikumą yra vienas iš didžiausių saugumo sąjungos prioritetų tiek politiniu, tiek techniniu lygmeniu. Komisija ir ES didelės apimties IT sistemų laisvės, saugumo ir teisingumo erdvėje operacijų valdymo agentūra (eu-LISA) padeda valstybėms narėms įgyti patirties ir keistis geriausios patirties pavyzdžiais naudojantis nacionalinių koordinatorių tinklu ir rengiant rezultatų lenteles, kad būtų galima veiksmingai stebėti ir koordinuoti atitinkamas priemones. Siekiant įgyvendinti plataus užmojo tikslą iki 2020 m. užtikrinti visišką ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių

---

10 2019 m. birželio 20 d. Reglamentas (ES) 2019/1157 dėl Sąjungos piliečių tapatybės kortelių ir Sąjungos piliečiams bei jų šeimos nariams, kurie naudojasi laisvo judėjimo teise, išduodamų teisę gyventi šalyje patvirtinančių dokumentų saugumo didinimo.

11 Prie išorės sienų pradedami atlikti sistemingi visų piliečių patikrinimai naudojantis Šengeno informacine sistema. Visos Šengeno valstybės, taip pat Rumunija, Bulgarija, Kroatija ir Kipras, taiko 2017 m. balandžio mėn. nustatytas taisykles dėl sistemingų patikrinimų atitinkamose duomenų bazėse prie išorės sienų. Pagal šias taisykles, atsižvelgiant į neproporcingai didelį poveikį transporto srautams, prie sausumos ar jūros sienų galima taikyti laikinas nukrypti leidžiančias nuostatas, tačiau tik ES piliečiams. Šiuo metu apie tokias nukrypti leidžiančias nuostatas yra pranešusios šešios valstybės narės ir (arba) Šengeno asocijuotosios šalys (Kroatija, Latvija, Norvegija, Slovėnija, Suomija ir Vengrija). Kalbant apie oro sienas, galimybė nukrypti nuo taisyklių dėl sistemingų patikrinimų nebetaikoma nuo 2019 m. balandžio mėn.

12 Sustiprinta Šengeno informacinė sistema (Reglamentas (ES) 2018/1860 (2018 11 28), Reglamentas (ES) 2018/1861 (2018 11 28), Reglamentas (ES) 2018/1862 (2018 11 28)) ir išplėsta Europos nuosprendžių registrų informacinė sistema, įtraukiant trečiųjų šalių piliečius (Reglamentas (ES) 2019/816 (2019 4 17)). Į sustiprintą Šengeno informacinę sistemą įtraukta bendra prievolė į sistemą įvesti perspėjimus dėl terorizmo.

13 ES atvykimo ir išvykimo sistema (Reglamentas (ES) 2017/2226 (2017 11 30)), Europos kelionių informacijos ir leidimų sistema (Reglamentas (ES) 2018/1240 (2018 9 12) ir Reglamentas (ES) 2018/1241 (2018 9 12)).

14 Pastaraisiais metais buvo gerokai padidinta Europolo funkcijų apimtis ir jų išsamumas. Šios agentūros vaidmuo buvo gerokai sustiprintas 2016 m. priėmus Europolo reglamentą (Reglamentą (ES) 2016/794 (2016 5 11)). Valstybės narės su Europolu ir per jį keičiasi gerokai didesniais informacijos kiekiais. Įsteigus Europolo kovos su terorizmu centrą (angl. ECTC) sustiprinti Europolo analitiniai pajėgumai nagrinėti su terorizmu susijusius atvejus. Pastaraisiais metais Europolo biudžetas nuolat didėjo: nuo 82 mln. EUR 2014 m. iki 138 mln. EUR 2019 m. Šiuo metu vyksta derybos dėl 2020 m. biudžeto.

15 Reglamentas (ES) 2019/817 (2019 5 20) ir Reglamentas (ES) 2019/818 (2019 5 20).

sistemų sąveikumą, itin svarbų vaidmenį atliks glaudus ES agentūrų, visų valstybių narių ir Šengeno asocijuotųjų šalių tarpusavio bendradarbiavimas.

Tuo pat metu Europos Parlamentas ir Taryba vis dar turi **užbaigti teisėkūros darbą** šioje srityje. Norint visiškai ir laiku užtikrinti sąveikumą, labai svarbu, kad būtų greitai susitarta dėl visų dar nepriimtų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų. Pirma, siekiant užtikrinti **Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemos** techninį įgyvendinimą, reikia padaryti techninius susijusių reglamentų[16] pakeitimus, kad būtų galima visiškai įdiegti šią sistemą. Komisija ragina Europos Parlamentą sparčiau dirbti su šiais techniniais pakeitimais, kad būtų galima kuo greičiau pradėti tarpinstitucines derybas. Antra, vis dar vyksta tarpinstitucinės derybos dėl 2018 m. gegužės mėn. pateikto pasiūlymo dėl esamos **Vizų informacinės sistemos** sustiprinimo ir atnaujinimo[17]. Remdamasi 2019 m. spalio 22 d. vykusio pirmojo trišalio dialogo rezultatais, Komisija ragina abi teisėkūros institucijas greitai užbaigti šias derybas. Trečia, vis dar nepasiektas susitarimas dėl 2016 m. gegužės mėn. Komisijos pasiūlymo išplėsti **sistemos EURODAC** aprėptį[18], kad joje būtų saugomi ne tik prieglobsčio prašytojų ir asmenų, sulaikytų dėl neteisėto išorės sienos kirtimo, bet ir neteisėtai esančių trečiųjų šalių piliečių pirštų atspaudai ir atitinkami duomenys. Remiantis siūlomais pakeitimais taip pat būtų pailgintas į ES neteisėtai patenkančių asmenų pirštų atspaudų ir atitinkamų duomenų saugojimo laikotarpis. Komisija ragina teisėkūros institucijas priimti šį pasiūlymą.

Kad būtų sustiprintos ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinės sistemos, Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą:

- tęsti darbą, siekiant greitai susitarti dėl siūlomų techninių pakeitimų, reikalingų **Europos kelionių informacijos ir leidimų sistemai** sukurti;
- greitai pradėti ir užbaigti derybas dėl pasiūlymo dėl esamos **Vizų informacinės sistemos** sustiprinimo;
- priimti pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **sistemos EURODAC** (*Bendros deklaracijos prioritetas*).

3. Galimybių veikti atėmimas iš teroristų

ES imasi ryžtingų veiksmų, siekdama iš teroristų atimti galimybę veikti, – ji priėmė naujas taisykles, kuriomis siekiama sutrukdyti teroristams ir kitiems nusikaltėliams įsigyti sprogmenų[19] ir šaunamųjų ginklų bei gauti finansavimą[20] ir apriboti jų judėjimą[21].

Siekdama stiprinti atsaką į terorizmą teisminėmis priemonėmis, ES bendradarbiavimo baudžiamosios teisenos srityje agentūra (Eurojustas) 2019 m. rugsėjo 1 d. sukūrė **Europos teismų kovos su terorizmu registrą**. Šiame registre bus kaupiama teisminė informacija,

16 Reglamentas (ES) 2018/1240 (2018 9 12) ir Reglamentas (ES) 2018/1241 (2018 9 12).
17 COM(2018) 302 *final* (2018 5 16).
18 COM(2016) 272 *final* (2016 5 4).
19 2019 m. birželio 20 d. Reglamentas (ES) 2019/1148 dėl prekybos sprogstamųjų medžiagų pirmtakais ir jų naudojimo. Šis reglamentas įsigaliojo 2019 m. liepos 31 d. ir bus taikomas praėjus 18 mėnesių nuo jo įsigaliojimo dienos.
20 2019 m. liepos 11 d. Direktyva (ES) 2019/1153, kuria nustatomos taisyklės dėl paprastesnio finansinės ir kitos informacijos naudojimo tam tikrų nusikalstamų veikų prevencijos, nustatymo, tyrimo ir baudžiamojo persekiojimo už jas tikslais.
21 Prie išorės sienų pradedami atlikti sistemingi visų piliečių patikrinimai naudojantis Šengeno informacine sistema.

siekiant teismo proceso metu nustatyti teroristiniais nusikaltimais įtariamų asmenų ryšius, taip stiprinant prokurorų veiksmų koordinavimą atliekant kovos su terorizmu tyrimus, galinčius turėti tarpvalstybinių padarinių.

Vis dėlto reikia toliau stengtis remti ir palengvinti tarpvalstybinių bylų tyrimus, ypač kiek tai sietina su teisėsaugos **prieiga prie elektroninių įrodymų**. Dėl 2018 m. balandžio mėn. pateiktų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų, kuriais siekiama gerinti tarpvalstybinę prieigą prie elektroninių įrodymų atliekant baudžiamųjų veikų tyrimus[22], Europos Parlamentas dar nepatvirtino savo derybinės pozicijos, kad teisėkūros institucijos galėtų pradėti derybas. Komisija primygtinai ragina Europos Parlamentą sparčiau nagrinėti šį pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kad teisėkūros institucijos galėtų greitai jį priimti. Remdamasi savo pasiūlymu dėl ES vidaus taisyklių, Komisija taip pat dalyvauja **tarptautinėse derybose**, kuriomis siekiama gerinti tarpvalstybinę prieigą prie elektroninių įrodymų. 2019 m. rugsėjo 25 d. Komisija ir Jungtinių Amerikos Valstijų valdžios institucijos surengė pirmąjį oficialių derybų dėl **ES ir JAV susitarimo dėl tarpvalstybinės prieigos prie elektroninių įrodymų** raundą. Kitas derybų raundas turėtų būti surengtas 2019 m. lapkričio 6 d. Vykstant deryboms dėl **Europos Tarybos konvencijos dėl elektroninių nusikaltimų (Budapešto konvencijos) antrojo papildomo protokolo**, Komisija Sąjungos vardu dalyvavo trijuose 2019 m. liepos, rugsėjo ir spalio mėn. surengtuose derybų posėdžiuose. Per šias derybas padaryta nemaža pažanga, tačiau dar reikia išspręsti keletą pagrindinių ir Sąjungai labai svarbių klausimų, pavyzdžiui, susijusių su duomenų apsaugos priemonėmis. Derybos dėl šio antrojo papildomo protokolo bus tęsiamos 2019 m. lapkričio mėn. ir 2020 m. Svarbu sparčiai tęsti abejas derybas, kad būtų galima stiprinti tarptautinį bendradarbiavimą keitimosi elektroniniais įrodymais klausimu, kartu užtikrinant suderinamumą su ES teise ir valstybių narių pagal ją prisiimtais įsipareigojimais, taip pat atsižvelgiant į būsimus ES teisės pokyčius.

Atsižvelgdamas į nuolatinį susirūpinimą dėl pinigų plovimo, Europos Parlamentas 2019 m. rugsėjo 19 d. priėmė **Rezoliuciją dėl Sąjungos kovos su pinigų plovimu teisės aktų įgyvendinimo padėties**[23], taip reaguodamas į Komisijos 2019 m. liepos 24 d. priimtas keturias ataskaitas dėl kovos su pinigų plovimu[24]. Europos Parlamentas paragino valstybes nares užtikrinti, kad kovos su pinigų plovimu direktyvos būtų tinkamai ir greitai įgyvendinamos. Europos Parlamentas taip pat paragino Komisiją įvertinti, ar kovos su pinigų plovimu reglamentas nebūtų tinkamesnė priemonė negu direktyva, taip pat įvertinti būtinybę įdiegti finansinės žvalgybos padalinių veiksmų koordinavimo ir paramos mechanizmą.

Siekdama gerinti teisėsaugos institucijų prieigą prie elektroninių įrodymų, Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą:

- greitai susitarti dėl pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl **elektroninių įrodymų** *(Bendros deklaracijos prioritetas).*

4. Kibernetinio saugumo didinimas

[22] COM(2018) 225 *final* (2018 4 17) ir COM(2018) 226 *final* (2018 4 17).

[23] https://www.europarl.europa.eu/doceo/document/TA-9-2019-0022_LT.html.

[24] Pinigų plovimo ir teroristų finansavimo rizikos, darančios įtaką vidaus rinkai ir susijusios su tarpvalstybine veikla, vertinimo ataskaita (COM(2019) 370 *final* (2019 7 24)), Valstybių narių nacionalinių centralizuotų automatizuotų mechanizmų (centrinių registrų arba centrinių elektroninių duomenų paieškos sistemų), susijusių su banko sąskaitomis, sąveikos ataskaita (COM(2019) 372 *final* (2019 7 24)), Naujausių įtariamų pinigų plovimo atvejų, susijusių su ES kredito įstaigomis, vertinimo ataskaita (COM(2019) 373 *final* (2019 7 24)), Finansinės žvalgybos padalinių bendradarbiavimo sistemos vertinimo ataskaita (COM(2019) 371 *final* (2019 7 24)).

Kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą vienas iš pagrindinių aspektų tebėra didinti kibernetinį saugumą. Įgyvendindama 2017 m. ES kibernetinio saugumo strategiją[25], Sąjunga didina savo atsparumą mažindama galimybes prieš ją vykdyti išpuolius ir didindama savo pajėgumus greičiau atsigauti, taip pat stiprina atgrasymo priemones, šiuo tikslu didindama tikimybę, kad išpuolių vykdytojai bus sulaikyti ir nubausti, be kita ko, pasitelkiant Bendro ES diplomatinio atsako į kibernetinę kenkimo veiklą sistemą. Sąjunga, įgyvendindama ES kibernetinės gynybos politikos metmenis[26], taip pat padeda valstybėms narėms kibernetinės gynybos srityje.

2019 m. birželio mėn. įsigaliojus Kibernetinio saugumo aktui[27], dabar kuriama **ES kibernetinio saugumo sertifikavimo sistema.** Sertifikavimas atlieka labai svarbų vaidmenį didinant bendrajai skaitmeninei rinkai itin svarbių produktų ir paslaugų saugumą ir pasitikėjimą jais. Remiantis šia sertifikavimo sistema bus nustatytos išsamios visų ES sertifikavimo sistemų taisyklės, techniniai reikalavimai, standartai ir procedūros. Kuriant šią sistemą dalyvauja dvi ekspertų grupės: valstybių narių valdžios institucijoms atstovaujanti Europos kibernetinio saugumo sertifikavimo grupė ir interneto sektoriui atstovaujanti Suinteresuotųjų subjektų kibernetinio saugumo sertifikavimo grupė. Pastarojoje suburiami informacinių ir ryšių technologijų produktus ir paslaugas siūlančių ir jais besinaudojančių subjektų, įskaitant mažąsias ir vidutines įmones, skaitmeninių paslaugų teikėjus, Europos ir tarptautines standartizacijos institucijas, nacionalines akreditacijos įstaigas, duomenų apsaugos priežiūros institucijas ir atitikties vertinimo įstaigas, atstovai.

Tuo pat metu Europos Parlamentas ir Taryba vis dar turi susitarti dėl teisėkūros iniciatyvos[28] dėl **Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centro ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklo**. Šiuo pasiūlymu siekiama stiprinti Sąjungos kibernetinio saugumo pajėgumus skatinant sukurti Europos technologinio ir pramoninio kibernetinio saugumo ekosistemą, taip pat koordinuojant ir telkiant susijusius išteklius. Komisija ragina abi teisėkūros institucijas atnaujinti ir greitai užbaigti tarpinstitucines derybas dėl šios prioritetinės iniciatyvos, kuria siekiama didinti kibernetinį saugumą.

Didinant kibernetinį saugumą parama teikiama tiek nacionaliniu, tiek regionų lygmeniu[29].

Be kovos su sistemoms ir duomenims kylančiomis kibernetinėmis grėsmėmis, ES toliau sprendžia sudėtingas ir daugialypes **hibridinių grėsmių** keliamas problemas. Taryboje buvo sudaryta Kovos su hibridinėmis grėsmėmis horizontalioji darbo grupė, kuriai pavesta didinti ES ir jos valstybių narių atsparumą hibridinėms grėsmėms ir remti veiksmus, kuriais siekiama didinti visuomenės atsparumą krizėms. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba šias pastangas remia pagal 2016 m. Bendrą kovos su mišriomis grėsmėmis sistemą[30] ir 2018 m. Bendrą komunikatą[31] dėl atsparumo didinimo ir kovos su hibridinėmis grėsmėmis pajėgumų

---

25 JOIN(2017) 450 *final* (2017 9 13).

26 2018 m. lapkričio 19 d. Tarybos priimti ES kibernetinės gynybos politikos metmenys (atnaujinti 2018 m., Tarybos dok. Nr. 14413/18).

27 Reglamentas (ES) 2019/881 (2019 4 17).

28 COM(2018) 630 *final* (2018 9 12).

29 Pavyzdžiui, Komisija remia tarpregioninę inovacijų partnerystę kibernetinio saugumo srityje, kurioje dalyvauja Bretanės, Kastilijos ir Leono, Šiaurės Reino-Vestfalijos, Vidurio Suomijos regionai ir Estija ir kuria siekiama sukurti Europos kibernetinio saugumo vertės grandinę, daugiausia dėmesio skiriant komercinimui ir plėtrai.

30 JOIN(2016) 18 *final* (2016 4 6).

31 JOIN(2018) 16 *final* (2018 6 13).

plėtros. Be to, Jungtinis tyrimų centras, siekdamas padėti valstybėms narėms ir jų kompetentingoms institucijoms nustatyti hibridinio išpuolio, su kuriuo joms gali tekti susidurti, rūšį, rengia koncepcinio modelio sistemą, skirtą hibridinėms grėsmėms apibūdinti. Remiantis šiuo modeliu nagrinėjama, kaip subjektas (valstybinis arba nevalstybinis) įvairiose srityse (ekonominėje, karinėje, socialinėje, politinėje) naudojasi įvairiomis priemonėmis (pradedant dezinformacija ir baigiant šnipinėjimu ar fiziniais veiksmais) taikiniui paveikti, kad pasiektų savo tikslus.

Siekdama didinti kibernetinį saugumą, Komisija ragina Europos Parlamentą ir Tarybą:

- greitai susitarti dėl pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl **Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centro ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklo**.

III. SKAITMENINĖS INFRASTRUKTŪROS SAUGUMO DIDINIMAS

Penktosios kartos (5G) ryšio tinklai ateityje bus vis labiau skaitmeninės ekonomikos ir visuomenės pagrindas. Grėsmė kyla milijardams prie interneto jungiamų objektų ir sistemų, be kita ko, tokiuose ypatingos svarbos sektoriuose kaip energetika, transportas, bankininkystė ir sveikatos priežiūra, taip pat saugos sistemas palaikančioms pramoninėms kontrolės sistemoms, kuriomis perduodama neskelbtina informacija. Todėl labai svarbu užtikrinti 5G ryšio tinklų kibernetinį saugumą ir atsparumą.

Vadovaudamosi suderintu požiūriu ir padedamos Komisijos bei Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros, 2019 m. spalio 9 d. valstybės narės paskelbė **5G ryšio tinklų kibernetinio saugumo ES suderinto rizikos vertinimo**[32] ataskaitą. Šiuo svarbiu veiksmu iš dalies įgyvendinama 2019 m. kovo mėn. Komisijos rekomendacija dėl 5G ryšio tinklų aukšto lygio kibernetinio saugumo užtikrinimo visoje ES[33]. Ši ataskaita parengta remiantis visų valstybių narių atlikto nacionalinio kibernetinio saugumo rizikos vertinimo rezultatais. Joje nurodomos pagrindinės grėsmės ir grėsmę keliantys subjektai, pažeidžiamiausi objektai, pagrindinės silpnosios vietos (įskaitant techninius aspektus ir kitokio pobūdžio pažeidžiamumą) ir keletas strateginės rizikos veiksnių. Remiantis šiuo vertinimu galima nustatyti nacionaliniu ir Europos lygmenimis taikytinas poveikio mažinimo priemones.

Šioje ataskaitoje nurodoma keletas svarbių **kibernetinio saugumo iššūkių**, kurie gali atsirasti arba tapti akivaizdesni 5G ryšio tinkluose. Šie saugumo iššūkiai daugiausia susiję su pagrindinėmis 5G ryšio technologijų *inovacijomis*, visų pirma su tokiais veiksniais kaip programinės įrangos ir įvairių paslaugų bei taikomųjų programų, kuriomis galima naudotis įdiegus 5G ryšio technologijas, svarba, *tiekėjų* vaidmeniu kuriant 5G ryšio tinklus ir jais naudojantis ir priklausomybės nuo pavienių tiekėjų lygio. Tai reiškia, kad tiekėjų produktai, paslaugos ir veikla vis dažniau tampa išpuolių prieš 5G ryšio tinklus taikiniais. Be to, itin svarbus dalykas bus pavienių tiekėjų rizikos profilis, įskaitant tikimybę, kad prieš tiekėją bus įvykdytas išpuolis iš ES nepriklausančios šalies.

[32] Padedama Komisijos ir Europos Sąjungos kibernetinio saugumo agentūros, 5G ryšio tinklų kibernetinio saugumo ES suderintą rizikos vertinimą atliko iš kompetentingų institucijų sudaryta Bendradarbiavimo grupė, kaip nustatyta Tinklų ir informacinių sistemų saugumo direktyvoje (Direktyvoje (ES) 2016/1148 (2016 7 6)). Daugiau informacijos pateikiama adresu https://ec.europa.eu/digital-single-market/en/news/eu-wide-coordinated-risk-assessment-5g-networks-security.

[33] C(2019) 2355 *final* (2019 3 26).

Remdamosi 2019 m. kovo mėn. Komisijos rekomendacijoje nustatyta procedūra, valstybės narės iki 2019 m. gruodžio 31 d. turėtų susitarti dėl **poveikio mažinimo priemonių**, skirtų nacionaliniu ir Sąjungos lygmenimis nustatytai kibernetinio saugumo rizikai šalinti, **rinkinio**. Komisija ir Europos išorės veiksmų tarnyba su panašių pažiūrų partneriais taip pat toliau keisis informacija apie 5G ryšio tinklų kibernetinį saugumą ir atsparumą. Šiuo klausimu Komisija ir NATO palaiko ryšius dėl 5G tinklų kibernetinio saugumo ES suderinto rizikos vertinimo.

IV. KOVA SU DEZINFORMACIJA IR RINKIMŲ APSAUGA NUO KITŲ GRĖSMIŲ KIBERNETINĖJE ERDVĖJE

ES yra sukūrusi **koordinuotų kovos su dezinformacija veiksmų sistemą**, visiškai atitinkančią Europos vertybes ir pagrindines teises[34]. Remiantis Kovos su dezinformacija veiksmų planu[35], toliau stengiamasi šalinti dezinformacijos galimybes, be kita ko, siekiant užtikrinti sąžiningus rinkimus.

Svarbiausias dalykas siekiant šio tikslo – bendradarbiauti su interneto sektoriumi pasitelkiant savireguliavimo principais grindžiamą interneto platformoms ir reklamos sektoriui skirtą **Kovos su dezinformacija praktikos kodeksą**, kuris įsigaliojo 2018 m. spalio mėn.[36] Komisija po pirmųjų šio kodekso taikymo metų įvertino jo veiksmingumą remdamasi metinėmis įsivertinimo ataskaitomis, kurias interneto platformos ir kiti šį kodeksą pasirašę subjektai pateikė ir 2019 m. spalio 29 d. paskelbė kartu su Komisijos pareiškimu[37]. Apskritai iš šių ataskaitų matyti, kad šį kodeksą pasirašę subjektai deda daug pastangų, kad įgyvendintų prisiimtus įsipareigojimus.

Šį kodeksą pasirašusių platformų atstovų vykdomi veiksmai įsipareigojimams pagal penkis šio kodekso ramsčius įgyvendinti skiriasi spartos ir apimties požiūriu. Apskritai didesnė pažanga padaryta vykdant įsipareigojimus, susijusius su 2019 m. Europos Parlamento rinkimais, visų pirma stengiantis sutrukdyti reklamuoti dezinformaciją ir už ją teikti pinigines paskatas (1 ramstis), užtikrinant politinės ir teminės reklamos skaidrumą (2 ramstis) ir paslaugų vientisumą, jas apsaugant nuo įtartinų paskyrų ir elgesio (3 ramstis). Mažiau pažangos padaryta arba ji iš viso nepadaryta vykdant įsipareigojimus suteikti daugiau galių vartotojams (4 ramstis) ir mokslinių tyrimų bendruomenei, be kita ko, platformose mokslinių tyrimų tikslais suteikiant atitinkamą ir privatumo reikalavimus atitinkančią prieigą prie duomenų rinkinių (5 ramstis). Taip pat skiriasi veiksmų, kurių kiekvienoje platformoje imtasi prisiimtų įsipareigojimų įvykdymui užtikrinti, apimtis ir esama valstybių narių skirtumų, susijusių su įgyvendinama individualia politika. Komisija, siekdama stiprinti veiksmus, kurių imamasi kovojant su dezinformacija, toliau bendradarbiauja su šį kodeksą pasirašiusiais ir kitais suinteresuotaisiais subjektais.

Vadovaudamosi Kovos su dezinformacija veiksmų planu, Komisija ir vyriausioji įgaliotinė, bendradarbiaudamos su valstybėmis narėmis, sukūrė **Skubaus perspėjimo sistemą**, kurios paskirtis – padėti kovoti su dezinformacijos kampanijomis. Naudodamosi Skubaus perspėjimo sistema, ES institucijos ir valstybės narės prieš 2019 m. Europos Parlamento rinkimus galėjo dalytis informacija ir analizės rezultatais, taip pat suderinti atsakomąsias priemones. Dar aktyviau buvo dirbama po rinkimų: kasdien buvo keičiamasi darbinio lygmens informacija, o

---

34 Žr. Kovos su dezinformacija veiksmų planą (JOIN(2018) 36 *final* (2018 12 5)).

35 JOIN(2019) 12 *final* (2019 6 14).

36 Pagal šį kodeksą interneto platformos „Google“, „Facebook“, „Twitter“ ir „Microsoft“ įsipareigojo užkirsti kelią nedorų subjektų manipuliavimui jų teikiamomis paslaugomis, užtikrinti politinės reklamos skaidrumą ir viešą atskleidimą ir imtis kitų veiksmų, siekiant didinti interneto ekosistemos skaidrumą, atskaitomybę ir patikimumą. Reklamos sektoriaus verslo asociacijos taip pat įsipareigojo bendradarbiauti su platformomis, kad būtų galima nuodugniau tikrinti dedamus reklamos skelbimus ir sukurti prekių ženklų saugos priemones, kuriomis siekiama riboti į dezinformaciją skleidžiančias interneto svetaines dedamą reklamą.

37 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/statement_19_6166. Be interneto platformų „Google“, „Facebook“, „Twitter“ ir „Microsoft“, šį kodeksą taip pat pasirašė tokie subjektai kaip interneto naršyklės paslaugų teikėja „Mozilla“, septynios Europos arba nacionaliniu lygmeniu veikiančios asociacijos, atstovaujančios reklamos sektoriui, ir Europos asociacija, atstovaujanti platformoms ir kitoms interneto sektoriuje veiklą vykdančioms technologijų įmonėms (EDiMA).

skirtingos valstybės narės surengė tris Skubaus perspėjimo sistemos informacijos centrų susitikimus.

Dar viena praktinė dezinformacijos nustatymo priemonė yra **Strateginių komunikacijų grupės** (angl. *StratComms*), visų pirma jos Rytų strateginių komunikacijų darbo grupės, vykdoma veikla. Pastaroji įgyvendina projektą „EUvsDisinfo“, kuriuo siekiama stebėti ir analizuoti Kremliui palankią dezinformaciją ir dėl jos imtis atitinkamų priemonių[38]. Nuo 2019 m. pradžios, pasinaudojant specialiu pirmą kartą šiam tikslui skirtu 3 mln. EUR biudžetu, ši veikla sustiprinta ir išplėsta, kad būtų stebima ir analizuojama saitynu, televizija, radiju ir socialiniais tinklais platinama Kremliui palanki dezinformacija 19 kalbų – pradedant anglų kalba ir baigiant serbų ir arabų kalbomis. Padidėjus stebėsenos pajėgumams, paviešinta daugiau kaip du kartus daugiau dezinformacijos veiklos atvejų: iki šiol 2019 m. atskleista apie 2 000 dezinformacijos atvejų, o tuo pačiu laikotarpiu 2018 m. – 765 atvejai. Itin svarbų vaidmenį Rytų strateginių komunikacijų darbo grupė atliko stebint ir atskleidžiant 2019 m. vykusiems Europos Parlamento rinkimams skirtą Kremliui palankią dezinformaciją. Šio tyrimo metu taip pat buvo vykdoma informuotumo apie mėginimus kištis į rinkimų procesus visame pasaulyje didinimo kampanija. Jos metu, glaudžiai bendradarbiaujant su Europos Parlamentu ir Komisija, surengta daugiau kaip 20 pokalbių su žiniasklaidos atstovais, o pačioje kampanijoje dalyvavo daugiau kaip 300 žurnalistų.

Komisija taip pat imasi veiksmų **dezinformacijos ir mitų apie ES institucijas ir politiką sklaidai mažinti**. Ji yra sukūrusi komunikacijos ekspertų tinklą ir internetinį portalą, kuriame teikiama interaktyvi informacija apie ES politiką, dezinformacijos problemą ir jos poveikį visuomenei. Bendradarbiaudama su Europos Parlamentu ir Europos išorės veiksmų tarnyba, ji taip pat pradėjo keletą kampanijų socialiniuose tinkluose, skirtų kovai su dezinformacija[39].

V. KITŲ PRIORITETINIŲ SAUGUMO SRITIES DOKUMENTŲ ĮGYVENDINIMAS

1. Teisėkūros priemonių įgyvendinimas saugumo sąjungoje

Sutartos priemonės saugumo sąjungoje padės visapusiškai didinti saugumą tik jeigu visos valstybės narės greitai ir visapusiškai jas įgyvendins. Todėl Komisija aktyviai padeda valstybėms narėms įgyvendinti ES teisės aktus, be kita ko, skirdama finansavimą ir sudarydama palankesnes sąlygas keistis geriausia patirtimi. Komisija naudojasi visais jai Sutartimis suteiktais įgaliojimais, kad būtų užtikrintas ES teisės vykdymas, be kita ko, atitinkamais atvejais pradėdama pažeidimo nagrinėjimo procedūras.

2018 m. gegužės 25 d. baigėsi **ES keleivio duomenų įrašo direktyvos**[40] perkėlimo į nacionalinę teisę terminas. Iki šiol 25 valstybės narės pranešė, kad šią direktyvą visiškai perkėlė į nacionalinę teisę[41], o tai reiškia, kad nuo 2018 m. liepos mėn., kai Komisija prieš 14

[38] www.euvsdisinfo.eu.

[39] https://europa.eu/euprotects/.

[40] Direktyva (ES) 2016/681 (2016 4 27). Danija nedalyvavo priimant šią direktyvą, ir ji nėra jai privaloma ar taikoma.

[41] Darant nuorodas į pranešimus apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę atsižvelgiama į valstybių narių pareiškimus ir nedaroma poveikio Komisijos tarnybų atliekamam perkėlimo į nacionalinę teisę patikrinimui (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

valstybių narių pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras, padaryta didelė pažanga[42]. Nepaisydamos 2018 m. liepos 19 d. pradėtų ir šiuo metu vykdomų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, dvi valstybės narės dar nepranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę[43]. Tuo pat metu Komisija toliau padeda visoms valstybėms narėms užbaigti keleivio duomenų įrašo sistemų kūrimo procesą, be kita ko, sudarydama palankesnes sąlygas keistis informacija ir geriausia patirtimi.

2018 m. rugsėjo 8 d. baigėsi **Direktyvos dėl kovos su terorizmu**[44] perkėlimo į nacionalinę teisę terminas. Iki šiol 22 valstybės narės pranešė, kad šią direktyvą visiškai perkėlė į nacionalinę teisę, o tai reiškia, kad nuo 2018 m. lapkričio mėn., kai Komisija prieš 16 valstybių narių pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras, padaryta didelė pažanga[45]. Nepaisydamos vykdomų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, trys valstybės narės dar nepranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę[46]. 2019 m. liepos 25 d. Komisija dviem valstybėms narėms dėl to, kad jos nepranešė apie visišką šios direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, išsiuntė pagrįstas nuomones[47]. Atsakydamos abi valstybės narės pranešė, kad teisėkūros darbas bus baigtas iki šių metų pabaigos.

2018 m. rugsėjo 14 d. baigėsi **Direktyvos dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės**[48] perkėlimo į nacionalinę teisę terminas. Iki šiol apie visišką šios direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę pranešė 13 valstybių narių. Nepaisydamos 2018 m. lapkričio 22 d. pradėtų ir šiuo metu vykdomų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, 15 valstybių narių dar nepranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę[49]. 2019 m. liepos 25 d. Komisija 20 valstybių narių dėl to, kad jos nepranešė apie visišką šios direktyvos perkėlimą į nacionalinę teisę, išsiuntė pagrįstas nuomones. Atsakydamos penkios valstybės narės pranešė, kad šią direktyvą visiškai perkėlė į nacionalinę teisę[50].

2018 m. gegužės 6 d. baigėsi **Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyvos**[51] perkėlimo į nacionalinę teisę terminas. Iki šiol 25 valstybės narės pranešė, kad šią direktyvą visiškai perkėlė į nacionalinę teisę, o tai reiškia, kad nuo 2018 m. liepos mėn., kai Komisija prieš 19 valstybių narių pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras, padaryta didelė pažanga[52]. Nepaisydamos vykdomų pažeidimo nagrinėjimo procedūrų, trys valstybės narės

---

42 Žr. Šešioliktąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą (COM(2018) 690 *final* (2018 10 10)).

43 Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą į nacionalinę teisę. Ispanija apie perkėlimą į nacionalinę teisę nepranešė (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

44 Direktyva (ES) 2017/541 (2017 3 15). Ši direktyva netaikoma Jungtinėje Karalystėje, Airijoje ir Danijoje.

45 Žr. Septynioliktąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą (COM(2018) 845 *final* (2018 12 11)).

46 Graikija ir Liuksemburgas nepranešė apie perkėlimo į nacionalinę teisę aktus. Lenkija pranešė apie nacionalinės teisės aktus, kuriais ši direktyva iš dalies perkeliama į nacionalinę teisę (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

47 Graikijai ir Liuksemburgui.

48 Direktyva (ES) 2017/853 (2019 10 17).

49 Belgija, Čekija, Estija, Lenkija, Švedija, Slovakija ir Jungtinė Karalystė pranešė apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama dalis naujųjų nuostatų. Kipras, Vokietija, Graikija, Ispanija, Liuksemburgas, Vengrija, Rumunija ir Slovėnija nepranešė apie jokias perkėlimo į nacionalinę teisę priemones (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

50 Suomija, Airija, Lietuva, Nyderlandai ir Portugalija (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

51 Direktyva (ES) 2016/680 (2016 4 27).

52 Žr. Šešioliktąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą (COM(2018) 690 *final* (2018 10 10)).

dar nepranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę[53]. 2019 m. liepos 25 d. Komisija nusprendė dėl to, kad dvi valstybės narės[54] šios direktyvos neperkėlė į nacionalinę teisę, kreiptis į Europos Sąjungos Teisingumo Teismą, o vienai valstybei narei[55] dėl to, kad šios direktyvos visiškai neperkėlė į nacionalinę teisę, išsiuntė oficialų pranešimą[56].

Šiuo metu Komisija vertina, kaip į nacionalinę teisę perkelta **Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva**[57]. Ji taip pat siekia patikrinti, ar valstybės narės įgyvendina taisykles. Jos iki 2018 m. birželio 26 d. turėjo perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę. Komisija tęsia prieš 21 valstybę narę pradėtas pažeidimo nagrinėjimo procedūras, nes, jos vertinimu, iš valstybių narių gautų pranešimų nepakanka visiškam šios direktyvos perkėlimui į nacionalinę teisę patvirtinti[58].

Komisija vertina, ar **kovos su kibernetiniais nusikaltimais direktyvos** į nacionalinę teisę perkeltos laikantis taikomų reikalavimų. 2019 m. liepos ir spalio mėn. ji prieš 23 valstybes nares[59] pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras, nes nustatė, kad nacionaliniais įgyvendinimo teisės aktais, apie kuriuos pranešė šios valstybės narės, **Direktyva dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus**[60] tinkamai neperkelta į nacionalinę teisę. 2019 m. liepos ir spalio mėn. Komisija taip pat pradėjo pažeidimo nagrinėjimo procedūras prieš keturias valstybes nares[61], nes nustatė, kad nacionaliniais įgyvendinimo teisės aktais, apie kuriuos pranešė šios valstybės narės, į nacionalinę teisę tinkamai neperkelta **Direktyva dėl atakų prieš informacines sistemas**[62].

Komisija ragina valstybes nares skubos tvarka imtis būtinų priemonių, kad toliau nurodytos direktyvos būtų visiškai perkeltos į nacionalinę teisę, ir apie jas pranešti Komisijai:

- **ES keleivio duomenų įrašo direktyva** – viena valstybė narė dar nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę ir viena valstybė narė dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą į nacionalinę teisę[63];
- **Direktyva dėl kovos su terorizmu** – dvi valstybės narės dar nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę ir viena valstybė narė dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą į nacionalinę teisę[64];

53 Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą į nacionalinę teisę. Ispanija apie perkėlimą į nacionalinę teisę nepranešė. Nors Vokietija pranešė, kad visiškai perkėlė šią direktyvą į nacionalinę teisę, Komisija mano, kad šis perkėlimas dar nėra užbaigtas (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

54 Graikija ir Ispanija.

55 Vokietijai.

56 Graikija pranešė apie visišką perkėlimą į nacionalinę teisę, ir dabar Komisija atlieka šio perkėlimo vertinimą.

57 Direktyva (ES) 2015/849 (2015 5 20).

58 Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Vokietija, Estija, Airija, Prancūzija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Nyderlandai, Austrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Suomija, Švedija ir Jungtinė Karalystė (2019 m. spalio 17 d. duomenys). Anksčiau buvo nutrauktos septynios dėl šios direktyvos pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros.

59 Belgiją, Bulgariją, Čekiją, Vokietiją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją, Italiją, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Vengriją, Maltą, Austriją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją, Slovakiją, Suomiją ir Švediją.

60 Direktyva 2011/93/ES (2011 12 13).

61 Bulgariją, Italiją, Portugaliją ir Slovėniją.

62 Direktyva 2013/40/ES (2013 8 12).

63 Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą į nacionalinę teisę. Ispanija apie perkėlimą į nacionalinę teisę nepranešė (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

- **Direktyva dėl ginklų įsigijimo ir laikymo kontrolės** – aštuonios valstybės narės dar nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę ir septynios valstybės narės dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą į nacionalinę teisę[65];
- **Duomenų apsaugos teisėsaugos srityje direktyva** – viena valstybė narė dar nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę ir dvi valstybės narės dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą į nacionalinę teisę[66];
- **Ketvirtoji kovos su pinigų plovimu direktyva** – dvidešimt viena valstybė narė dar turi papildyti pranešimą apie perkėlimą į nacionalinę teisę[67];
- **Direktyva dėl kovos su seksualine prievarta prieš vaikus** – dėl netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę prieš dvidešimt tris valstybes nares pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros[68];
- **Direktyva dėl atakų prieš informacines sistemas** – dėl netinkamo perkėlimo į nacionalinę teisę prieš keturias valstybes nares pradėtos pažeidimo nagrinėjimo procedūros[69].

2. Pasirengimas ir apsauga

Didinti atsparumą grėsmėms saugumui yra labai svarbus darbo kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą aspektas. Komisija, pagal ES miestų darbotvarkę įgyvendindama 2017 m. spalio mėn. Veiksmų planą ir 2019 m. sausio mėn. Saugumo viešosiose erdvėse srities partnerystės iniciatyvą, padeda valstybėms narėms ir vietos valdžios institucijoms didinti viešųjų erdvių apsaugą. Vykdant šią veiklą dalyvauja tie miestai, kurie kreipėsi į Komisiją ir paprašė padėti išspręsti problemas, kylančias jiems stengiantis apsaugoti viešąsias erdves.

Norint didinti viešųjų erdvių saugumą, labai svarbu, kad vietos valdžios institucijos tarpusavyje ir su privačiais veiklos vykdytojais keistųsi geriausios patirties pavyzdžiais. Šis aspektas buvo 2019 m. spalio 14–18 d. Nicoje, Prancūzijoje, įgyvendinant ES lėšomis finansuojamą projektą „Apsaugokime miestus sąjungininkus nuo terorizmo užtikrindami miesto teritorijų saugumą“ (angl. *Protect Allied Cities against Terrorism in Securing Urban Areas*) surengtos **Europos saugumo savaitės** pagrindas. Šiame renginyje dalyvavo 500 dalyvių iš visos Europos miestų, nacionalinių valdžios institucijų ir mokslinių tyrimų institutų. Jo metu pabrėžta, koks svarbus yra glaudus visų susijusių suinteresuotųjų subjektų – tiek viešojo, tiek privačiojo sektoriaus – tarpusavio bendradarbiavimas, taip pat naujųjų technologijų vaidmuo geriau apsaugant miestus. Viešųjų erdvių apsaugos klausimas taip pat buvo iškeltas 2019 m. spalio 7–10 d. Briuselyje vykusioje **Europos regionų ir miestų**

---

64 Graikija ir Liuksemburgas nepranešė apie perkėlimą į nacionalinę teisę. Lenkija pranešė apie dalinį perkėlimą į nacionalinę teisę (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

65 Belgija, Čekija, Estija, Lenkija, Švedija, Slovakija ir Jungtinė Karalystė pranešė apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemones, kuriomis į nacionalinę teisę perkeliama dalis naujųjų nuostatų. Kipras, Vokietija, Graikija, Ispanija, Liuksemburgas, Vengrija, Rumunija ir Slovėnija nepranešė apie jokias perkėlimo į nacionalinę teisę priemones (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

66 Slovėnija pranešė apie dalinį perkėlimą į nacionalinę teisę. Ispanija apie perkėlimą į nacionalinę teisę nepranešė. Nors Vokietija pranešė, kad visiškai perkėlė šią direktyvą į nacionalinę teisę, Komisija mano, kad šis perkėlimas dar nėra užbaigtas (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

67 Belgija, Bulgarija, Čekija, Danija, Vokietija, Estija, Airija, Prancūzija, Italija, Kipras, Latvija, Lietuva, Vengrija, Nyderlandai, Austrija, Lenkija, Rumunija, Slovakija, Suomija, Švedija ir Jungtinė Karalystė (2019 m. spalio 17 d. duomenys).

68 Belgiją, Bulgariją, Čekiją, Vokietiją, Estiją, Graikiją, Ispaniją, Prancūziją, Kroatiją, Italiją, Latviją, Lietuvą, Liuksemburgą, Vengriją, Maltą, Austriją, Lenkiją, Portugaliją, Rumuniją, Slovėniją, Slovakiją, Suomiją ir Švediją.

69 Bulgariją, Italiją, Portugaliją ir Slovėniją.

savaitėje, kurios metu buvo surengtas praktinis seminaras dėl ES saugumo viešosiose erdvėse srities partnerystės Miestų darbotvarkės. Jame daugiausia dėmesio buvo skiriama vietos valdžios institucijų vaidmeniui įgyvendinant saugumo politiką, ES reglamentavimo ir finansavimo galimybėms siekiant išspręsti pagrindines saugumo viešosiose miesto erdvėse problemas ir tokioms pagrindinėms temoms kaip inovacijų diegimas pasitelkiant pažangiuosius sprendimus ir technologijas, įskaitant integruotojo saugumo, prevencijos ir socialinės įtraukties koncepciją. Komisija taip pat padeda skatinti miestus diegti šių sričių inovacijas – šiuo tikslu ji pasinaudojo pastaruoju iniciatyvos „Inovatyvūs miestų sprendimai“ kvietimu teikti pasiūlymus, kurio rezultatai buvo paskelbti 2019 m. rugpjūčio mėn. Iš atrinktų projektų trijuose miestuose: Pirėjuje (Graikija), Tamperėje (Suomija) ir Turine (Italija) bus išbandomi nauji miesto saugumo klausimų sprendimo būdai[70].

Siekdama geriau **apsaugoti maldos namus** ir išnagrinėti įvairių religinių grupių poreikius, Komisija 2019 m. spalio 7 d. surengė susitikimą su žydų, musulmonų, krikščionių ir budistų bendruomenių atstovais. Šiame susitikime, kuris yra viena iš 2017 m. ES viešųjų erdvių apsaugos rėmimo veiksmų plano įgyvendinimo priemonių, pažymėta, kad įvairiose religinėse bendruomenėse labai skiriasi informuotumo apie saugumą ir pasirengimo lygiai, ir pabrėžta, kaip svarbu toliau keistis gerosios patirties pavyzdžiais. Šio susitikimo metu taip pat paaiškėjo, kad įmanoma diegti pagrindines saugumo priemones ir didinti informuotumą apie saugumą, kartu išsaugant atvirus ir prieinamus maldos namus. Komisija savo elektroninėje ekspertų platformoje kaups gerosios patirties pavyzdžius ir informuotumo didinimui skirtą medžiagą, taip pat viešojo ir privačiojo sektorių forume dėl viešųjų erdvių apsaugos atkreips valstybių narių saugumo institucijų dėmesį į šį klausimą.

Viena iš konkrečių sričių, kuriai reikia skirti daugiau dėmesio, yra vis didesnė **bepiločių orlaivių** keliama grėsmė ypatingos svarbos infrastruktūros objektų ir viešųjų erdvių saugumui. Papildydama naujausius ES teisės aktus[71] dėl saugaus bepiločių orlaivių naudojimo pilotuojamoje oro erdvėje ir nedarydama neigiamos įtakos galimybėms tinkamai naudoti bepiločius orlaivius, Komisija padeda valstybėms narėms stebėti kenksmingo bepiločių orlaivių naudojimo tendencijas, finansuodama atitinkamus mokslinius tyrimus ir sudarydama palankesnes sąlygas išbandyti atsakomąsias priemones. Kaip matyti iš 2019 m. spalio 17 d. Briuselyje vykusios aukšto lygio tarptautinės konferencijos dėl kovos su bepiločių orlaivių sistemų keliamomis grėsmėmis, labai svarbu keistis patyrimu ir geriausios patirties pavyzdžiais. Šiame Komisijos surengtame renginyje, siekdami aptarti bepiločių orlaivių keliamas saugumo problemas ir surasti jų sprendimo būdus, dalyvavo 250 dalyvių iš valstybių narių, tarptautinių organizacijų, trečiųjų šalių partnerių, pramonės sektoriaus, akademinės bendruomenės ir pilietinės visuomenės. Šio susitikimo metu paaiškėjo, kad būtina reguliariai atlikti bepiločių orlaivių keliamos rizikos vertinimus ir, toliau plėtojant Europos saugaus bepiločių orlaivių naudojimo teisės aktus, užtikrinti glaudų aviacijos ir teisėsaugos institucijų bendradarbiavimą. Taip pat, laikantis suderinto Europos požiūrio, reikia toliau bandyti su bepiločiais orlaiviais susijusias atsakomąsias priemones. Be to, prieita prie bendros nuomonės, kad, norint užtikrinti bepiločių orlaivių saugą, saugumą ir patikimą naudojimą, taip pat mažinti galimybes juos naudoti piktavališkais tikslais, labai svarbus yra glaudus valdžios institucijų ir pramonės sektoriaus bendradarbiavimas.

---

[70] Iniciatyva „Inovatyvūs miestų sprendimai“ – tai Europos regioninės plėtros fondo lėšomis bendrai finansuojama priemonė. Daugiau informacijos pateikiama adresu https://www.uia-initiative.eu/en/call-proposals/4th-call-proposals.

[71] 2019 m. gegužės 24 d. Komisijos įgyvendinimo reglamentas (ES) 2019/947 dėl bepiločių orlaivių naudojimo taisyklių ir tvarkos.

3. Išorės aspektas

Kadangi dauguma grėsmių Sąjungos saugumui kyla už ES ribų ir yra pasaulinės grėsmės, kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą labai svarbų vaidmenį atlieka bendradarbiavimas su šalimis partnerėmis, organizacijomis ir atitinkamais suinteresuotaisiais subjektais.

Keitimasis informacija – šio bendradarbiavimo pagrindas. Kartu su šia ataskaita Komisija priėmė rekomendaciją Tarybai suteikti įgaliojimus pradėti derybas dėl **ES ir Naujosios Zelandijos susitarimo dėl** Europolo ir Naujosios Zelandijos kompetentingų institucijų **keitimosi asmens duomenimis siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu**. Tokiu susitarimu bus dar labiau sustiprinti Europolo pajėgumai bendradarbiauti su Naująja Zelandija Europolo kompetencijai priskiriamų nusikaltimų prevencijos ir kovos su jais tikslais. 2019 m. balandžio mėn. Europolo ir Naujosios Zelandijos policijos darbo susitarime nustatytas struktūrizuoto bendradarbiavimo strateginiu lygmeniu pagrindas, tačiau jame nenustatytas keitimosi asmens duomenimis teisinis pagrindas. Norint užtikrinti veiksmingą operatyvinį policijos bendradarbiavimą, labai svarbu keistis asmens duomenimis visapusiškai laikantis ES teisės aktų ir pagrindinių teisių. Anksčiau Komisija, atsižvelgdama į terorizmo grėsmę, su migracija susijusias problemas ir Europolo veiklos poreikius pradėti derybas, nustatė aštuonias prioritetines Artimųjų Rytų ir (arba) Šiaurės Afrikos regiono šalis[72]. Atsižvelgdama į ES teisėsaugos institucijų veiklos poreikius ir į galimą tvirtesnio bendradarbiavimo šioje srityje naudą, kaip matyti ir iš tolesnių veiksmų, kurių imtasi po 2019 m. kovo mėn. Kraistčerče įvykdyto išpuolio, Komisija mano, kad Naująją Zelandiją reikia įtraukti į prioritetinių šalių sąrašą ir artimiausiu metu pradėti derybas.

Dar vienas Sąjungos ir trečiųjų šalių partnerių bendradarbiavimo saugumo srityje pagrindas yra **keleivio duomenų įrašo duomenų** perdavimas. 2019 m. rugsėjo 27 d. Komisija priėmė Rekomendaciją Tarybai suteikti įgaliojimus pradėti derybas dėl **ES ir Japonijos** susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo duomenų perdavimo, siekiant užkirsti kelią terorizmui ir sunkiems tarpvalstybiniams nusikaltimams ir su jais kovoti, visapusiškai atsižvelgiant į duomenų apsaugos priemones ir pagrindines teises[73]. Šiuo metu ši rekomendacija nagrinėjama Tarybos darbo grupėje, o Komisija ragina Tarybą greitai patvirtinti įgaliojimus pradėti derybas su Japonija. Jei iki 2020 m. vyksiančių olimpinių žaidynių būtų įdiegtos atitinkamos priemonės, tai būtų tikra saugumo garantija.

Pasauliniu lygmeniu Komisija remia **Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos** pastangas nustatyti keleivio duomenų įrašo duomenų tvarkymo standartą. Taip reaguojama į Jungtinių Tautų Saugumo Tarybos rezoliucijoje 2396 išreikštą raginimą visoms Jungtinių Tautų valstybėms narėms didinti pajėgumus rinkti, tvarkyti ir analizuoti keleivio duomenų įrašo duomenis. 2019 m. rugsėjo 13 d. Komisija pateikė pasiūlymą[74] dėl Tarybos sprendimo dėl pozicijos, kurios ES vardu turi būti laikomasi Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos taryboje dėl keleivio duomenų įrašo duomenų standartų ir rekomenduojamos praktikos. Šiuo metu šis pasiūlymas nagrinėjamas Tarybos darbo grupėje, o Komisija ragina greitai priimti šį Tarybos sprendimą. Ši Sąjungos ir jos valstybių narių pozicija taip pat išdėstyta informaciniame dokumente „Keleivio duomenų įrašo duomenų rinkimo, naudojimo,

[72] Žr. Vienuoliktąją pažangos, padarytos kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, ataskaitą (COM(2017) 608 *final* (2017 10 18)). Šios prioritetinės šalys yra Alžyras, Egiptas, Izraelis, Jordanija, Libanas, Marokas, Tunisas ir Turkija.

[73] COM(2019) 420 *final* (2019 9 27).

[74] COM(2019) 416 *final* (2019 9 13).

tvarkymo ir apsaugos standartai ir principai“, kuris buvo pateiktas 40-ajai Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos asamblėjos sesijai.

Kalbant apie pastangas sudaryti naują susitarimą dėl keleivio duomenų įrašo su **Kanada**, Komisija siekia greitai užbaigti šį susitarimą. Tuo pat metu šių metų vasarą, pradedant 2019 m. rugpjūčio ir rugsėjo mėn. surengtais vizitais į atitinkamai Kanberą ir Vašingtoną, buvo pradėta su **Australija** sudaryto susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo bendra peržiūra ir bendras vertinimas, taip pat su **Jungtinėmis Amerikos Valstijomis** sudaryto susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo bendras vertinimas. Komisija 2019 m. spalio 14 d. vykusio uždaro posėdžio metu informavo Europos Parlamento Piliečių laisvių, teisingumo ir vidaus reikalų komitetą apie bendradarbiavimo su Japonija, Australija ir Kanada keleivio duomenų įrašo duomenų klausimu padėtį.

Pažanga taip pat padaryta stiprinant bendradarbiavimą saugumo klausimais su **Vakarų Balkanų** partneriais pagal 2018 m. spalio mėn. Vakarų Balkanams skirtą bendrą kovos su terorizmu veiksmų planą. Spalio 9 d. Komisija su Albanija ir Šiaurės Makedonijos Respublika pasirašė du neprivalomus dvišalius susitarimus dėl kovos su terorizmu[75]. Šiuose susitarimuose išdėstyti prie konkrečių poreikių pritaikyti prioritetiniai veiksmai, kurių turi imtis atitinkamos šalies partnerės valdžios institucijos. Į juos taip pat įtraukti penki Bendro veiksmų plano tikslai[76] ir nurodyta parama, kurią ketina suteikti Komisija. Ateinančiomis savaitėmis panašūs susitarimai turėtų būti pasirašyti su likusiais Vakarų Balkanų partneriais. Be to, 2019 m. spalio 7 d. Komisija pasirašė susitarimą su Juodkalnija dėl Juodkalnijos ir Europos sienų ir pakrančių apsaugos agentūros (FRONTEX) bendradarbiavimo sienų valdymo srityje. Šiuo susitarimu šiai agentūrai sudaromos sąlygos padėti Juodkalnijai valdyti sienas siekiant kovoti su neteisėta migracija ir tarpvalstybiniu nusikalstamumu, taip didinant saugumą prie ES išorės sienų.

Siekdama stiprinti bendradarbiavimą su šalimis partnerėmis kovos su bendromis grėsmėmis saugumui srityje, Komisija ragina Tarybą:

- patvirtinti įgaliojimus pradėti derybas dėl ES ir **Naujosios Zelandijos** susitarimo dėl keitimosi asmens duomenimis siekiant kovoti su sunkiais nusikaltimais ir terorizmu;
- patvirtinti įgaliojimus pradėti derybas dėl ES ir **Japonijos** susitarimo dėl keleivio duomenų įrašo duomenų perdavimo;
- priimti siūlomą **Tarybos sprendimą dėl pozicijos, kurios ES vardu turi būti laikomasi Tarptautinės civilinės aviacijos organizacijos taryboje** dėl keleivio duomenų įrašo duomenų standartų ir rekomenduojamos praktikos.

VI. IŠVADA

Šioje ataskaitoje išdėstytos įvairios priemonės, kurių ES imasi siekdama kovoti su bendromis grėsmėmis Europoje ir didinti mūsų kolektyvinį saugumą. Vadovaujantis bendru supratimu, kad šiandienos saugumo problemas galima geriausiai išspręsti bendradarbiaujant su trečiosiomis šalimis, pažanga, padaryta kuriant tikrą veiksmingą saugumo sąjungą, yra

[75] https://ec.europa.eu/home-affairs/news/news/20191009_security-union-implementing-counter-terrorism-arrangements-albania-north-macedonia_en.

[76] Bendrame veiksmų plane nustatyti veiksmai, kuriais siekiama šių penkių tikslų: sukurti patikimą kovos su terorizmu sistemą; užtikrinti veiksmingą smurtinio ekstremizmo prevenciją ir kovą su šiuo reiškiniu; veiksmingai keistis informacija ir palaikyti operatyvinį bendradarbiavimą; stiprinti pajėgumus kovoti su pinigų plovimu ir terorizmo finansavimu; didinti piliečių ir infrastruktūros apsaugą.

glaudaus įvairių subjektų tarpusavio bendradarbiavimo, pasitikėjimo didinimo, dalijimosi ištekliais ir bendros kovos su grėsmėmis rezultatas. Šie procesai vyksta visais valdymo lygmenimis: pradedant miestais ir kitais vietos subjektais, regionais ir nacionalinėmis valdžios institucijomis ir baigiant Europos Parlamentu ir Taryba ES lygmeniu, įtraukiant valdžios institucijas, ES agentūras, privačiojo sektoriaus subjektus ir pilietinę visuomenę ir pasinaudojant įvairių politikos sričių, pavyzdžiui, transporto politikos, bendrosios skaitmeninės rinkos ar sanglaudos politikos, ekspertinėmis žiniomis, priemonėmis ir ištekliais. Kuriant saugumo sąjungą atliekamas darbas grindžiamas tokiais principais kaip pagrindinių teisių apsauga ir mūsų vertybių apsauga ir puoselėjimas.

Pastangos sukurti tikrą veiksmingą saugumo sąjungą turi būti tęsiamos. Reikia greitai susitarti dėl svarbių dar nepatvirtintų iniciatyvų, visų pirma: 1) pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl teroristinio turinio internete pašalinimo, 2) pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto, kuriuo siekiama gerinti teisėsaugos institucijų prieigą prie elektroninių įrodymų, 3) pasiūlymo dėl teisėkūros procedūra priimamo akto dėl Europos kibernetinio saugumo pramonės, technologijų ir mokslinių tyrimų kompetencijos centro ir Nacionalinių koordinavimo centrų tinklo ir 4) dar nepatvirtintų pasiūlymų dėl teisėkūros procedūra priimamų aktų dėl patikimesnių ir pažangesnių saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių sistemų. Sutartos priemonės turi būti iš esmės paverstos tikrove, o kad būtų galima pasinaudoti visa jų saugumo srityje teikiama nauda, visos valstybės narės turi laiku ir visapusiškai įgyvendinti ES teisės aktus. Visų pirma, labai svarbu, kad visos valstybės narės įgyvendintų neseniai patvirtintus teisės aktus dėl ES saugumo, sienų ir migracijos valdymo informacinių sistemų sąveikumo, kad būtų galima pasiekti plataus užmojo tikslą iki 2020 m. užtikrinti visišką sąveikumą. Galiausiai Europa turi ir toliau atidžiai stebėti naujas ir kintančias grėsmes, taip pat toliau kartu dirbti, kad padidintų visų piliečių saugumą.